

Markus 1, 2 - 3

'Zie, ik zend mijn bode voor u uit,
die voor u de weg zal banen'

(Mal. 3, 1)

'Een stem van iemand die roept :
Bereidt de weg van de Heer,
maakt zijn paden recht'

(Is. 40, 3)

E E N S T R I J D K R E E T

De Heer is mijn herder!
Het ontbreekt mij aan niets
Hij voert mij naar vredige wateren.
Ps. 22, 1-3

Heraut

405

Bij het GOP - vereniging van Gehuwde en Ongehuwde Priesters - staat de humanisering van het ambt hoog in het vaandel. Het is de enige kerkelijke vereniging die -landelijk- een vooruitgeschoven positie inneemt en hierin een voortrekkersfunctie bekleedt.

Het voortouw

Zij die het voortouw nemen zijn voortrekkers. Zij nemen de last op zich wat achter hen komt mee te trekken, als paarden aangespannen te zijn voor de zware kar die zij trekken. Zij brengen de zaak in beweging. Zonder hen staat de zaak stil.

Maar oude trekpaarden hoeven niet meer ingespannen te worden; de beurt is aan de jonge paarden. Maar wat als die er geen zijn? Blijven de oude paarden, die heel het verleden in beweging hebben gebracht, dan maar rustig in de wei lopen omdat zij niet meer hoeven te werken? Of springen zij nog één keer over de omheining als de nood aan de man komt?

Het GOP lijkt erin te berusten in de paardenstal te staan voor een rustige oude dag. Wat er verder op het erf gebeurt, ziet het aan. Daar worden jonge hengsten afgericht en de jonge merries voor het karretje gespannen van de grote boer.

Zij zien dat er een ruïn rondloopt, briesend, wild en agressief. Alle paarden hebben daar schrik van. Ook het GOP : het gezelschap van oude paarden. Maar laten zij hem gaan, vrij rondlopen en telkens de hele manege overhoop halen? Of danken zij hem af?

Het concours

Zijn de strijdbare vooruitstrevende mannen en vrouwen van het GOP bereid nog eenmaal te steigeren en de sprong te wagen naar een bevrijde toekomst?

Nu zijn strijdlust en strijdvaardigheid in het verleden niet de sterkste kant geweest van het GOP. Hoeveel heeft men laten lopen op beslissende momenten dat de zaak ontspoorde : wanneer pastorale werkers en -werksters aan de kant werden gezet - wanneer het diaconaat van vrouwen van de baan ging - wanneer een medebroeder vanwege partnerschapsregistratie uit zijn ambt werd gezet - wanneer er een medepriester trouwde - wanneer het concubinaat werd ingevoerd - wanneer er een vreemde bisschop werd geïmporteerd. Verder kan de lijst van toelatingen en nalatigheden worden aangevuld met al die keren, dat er openbaar protest had moeten klinken : omdat al een halve eeuw (en hoeveel langer?) bisschoppen en kerkleiders weigeren aanwezig te zijn bij de begrafenis van een getrouwde priester en zijn vrouw - omdat bisschoppen niet naast iemand gaan zitten, een priester of een niet-priester die in moeilijkheden verkeert, maar er tegenover gaan zitten als heerser en rechter - omdat er een samenzwering is tussen de bisschoppen elkaar de hand boven het hoofd te houden, hoe buitensporig mede-ambtsgenoten ook te werk gaan - omdat zij van een volkskerk een priesterkerk maken - omdat zij de kerk naar de afgrond voeren door hun geloofs- en zedenleer - omdat zij inspraak en samenwerking weigeren - omdat zij ervoor ijveren extremistisch rechtse bisschoppen te laten benoemen.

Stalleven

En wat doet het GOP?

Al enige tijd loopt het GOP weg van zijn eigenlijke doelstelling en reden van bestaan. Het ambt en alwat daaromheen ligt is naar de achtergrond geraakt. In plaats daarvan keert het zich naar binnen : naar de eigen spiritualiteit, de leeftijdeigen 'levensvoltooiing'- de recollectie van het bestaan. Dat dit 'naast' de eigenlijke doelstelling veel aandacht krijgt, is belangrijk, maar dat dit treedt 'in de plaats van' is identiteitsverlies.

Wanneer zich hier nog vermoeidheid toevoegt en een fatalisme dat verlamt, is de weerstand en weerbaarheid gebroken. Even gevaarlijk is echter het 'schijn-profetisme' waardoor men zich ontslagen voelt van daadwerkelijke inzet en verweer. Daar zijn de leuzen 'het leven heeft zijn eigen loop' 'als het nieuwe wordt geleefd, houdt het oude vanzelf op te bestaan' 'het goede wint het altijd van het kwade' 'goed de grote levensprocessen over te laten aan de geschiedenis (van God)'.
'

Maar nog mag de eenheid en vereniging van gehuwde en ongehuwde priesters een krachtveld geacht worden in kerk en wereld.

Volksstemming

Binnen de gelederen van het GOP leeft voldoende kritische geest en visie, van waaruit een nieuwe werkelijkheid te ontwerpen en te realiseren zou zijn. Maar hoe worden deze ingezet? Het is aardig de curiositeiten en rariteiten van de kerk met elkaar te bespreken of in het eigen 'clubblad' te publiceren. Maar komen we daar verder mee? Dit blijft intern. De oorspronkelijke ons gegeven roeping klinkt heel anders 'verkondigt het evangelie'. Wij zijn het die de gemeenschap voor moeten (blijven) gaan, hen die minder wetend zijn, hen die de moed verloren hebben, hen die niet weten hoe het verder moet.

De situatie in Bisdom den Bosch gaat heel de kerkprovincie van Nederland aan. De benoeming van een nieuwe bisschop kan een kantelpunt zijn, een keerpunt worden. Dit gaat iedereen aan.

Het GOP is de enige vereniging die zich nog met het ambt bezig houdt of zou moeten houden. Nu moet het voortouw genomen worden, want de loop der dingen zal beslissend zijn voor een heel lange verdere toekomst. Het volk (Gods) roept om een initiatief van deze zijde : om te komen tot een algemene weigering hulpbisschop Mutsaerts als nieuwe bisschop te aanvaarden.

De wedloop

Enige belangrijke punten zijn hierbij aan de orde :

- 1 Openbaar een (volks-) beweging op touw zetten door een open brief te verstrekken aan de media - met ondertekenden enz.
- 2 Niet het moment afwachten tot het -ook in de media- heviger gaat spelen, want dan is de eerste slag al verloren. Dit betekent, dat er nú al gehandeld moet worden m.n. om de geest van verzet en de betrokkenheid van de (geloofs) gemeenschap tijdig te mobiliseren. De gemeenschap heeft 'recht' op deze inzet.
- 3 Wat de planning van het GOP betreft : niet wachten tot de jaarvergadering of andere tussentijdse berichtgeving, maar gaan werken aan een document dat de wereld gaat zien. Vervolgens deze tekst zo breed mogelijk verspreiden. Dat mag ook een paar duizend euro's kosten.
- 4 De kern van dit schrijven hoeft al geen aanval meer te zijn op de persoon of het functioneren van hulpbisschop Mutsaerts; dit mag als voldoende bekend beschouwd worden.
- 5 Wat wel nagestreefd zal moeten worden : een profielschets van een 'bisschop in deze tijd'.
- 6 Vervolgens het idee lanceren van een 'volkskeuze' of 'volksstemming' - dit in de lijn van de democratisering van de kerk.
- 7 Verbonden met en samenwerkend met het bestuur van het GOP een commissie ad hoc vormen, die dit project mee aanpakt.

Hopelijk deinzen jullie hier niet voor terug. We mogen ervan uitgaan, dat er onder de paardenpopulatie nog voldoende paarden zijn die springlevend zijn en er geen vrede mee hebben alleen nog maar wat lopen te weiden.

We zullen er wel op rekenen, dat dit niet een eenmalige aktie zal zijn maar om continuering vraagt.

Succes met het onderling overleg. We horen van elkaar.

Gegroet, in de kracht van de Geest
waarom wij vragen.

website van Threes van Dijck en Jan Peijnenburg
www.duizendeneendagennachtgedachten.nl

Naschrift

De strijdkreet, die in december 2015 klonk, had geen verder bereik dan het bestuur van het GOP aan wie dit schrijven werd toegezonden. En daar viel het stil.

Men weigerde iedere medewerking aan de uitvoering van dit plan, dat toch door eigen leden van het GOP werd gelanceerd.

Vervolgens werd telefonisch de ledenlijst van de vereniging gevraagd. Men weigerde deze ter beschikking te stellen. Geen onrust in de tent!

Daardoor ontvingen slechts enkelen, van wie het adres bekend was, dit schrijven rechtstreeks.

Aan hen de keuze daar persoonlijk of gezamenlijk iets mee te doen. Hieruit zou de commissie kunnen voortkomen die daar aan zou 'kunnen-willen-gaan-staan'.

In algemenere zin kan plaatsing op de website mogelijk een eigen leven gaan leiden.

Zelfs wanneer hier geen enkel aanwijsbaar resultaat uit voortkomt, kan de impuls die hiervan uitgaat, zijn vrucht afwerpen.

De paarden komen van stal.
De race kan beginnen.
In galop!

Op hoop van zegen

Threes van Dijck

Jan Peijnenburg

Katholieken luchten hun hart

Open brieven aan de paus

Door Jan Bouwmans

Als enige van de 56 open briefschrijvers aan Johannes Paulus II heeft Joke Forceville-van Rossum, docente aan de priesteropleiding Bovenonk in Hoeven, metterdaad antwoord gekregen.

Het slot van haar brief: „Ik hoop dat u in verband met de nieuw te benoemen bisschop in 's Hertogenbosch onze Nederlandse Kerkprovincie alle kansen geeft. De kerkgeschiedenis leert dat eeuwen her het gelovige volk de H. Ambrosius als herder heeft aangewezen. Wilt u ons nu ook mee laten kiezen? In het moderne Nederlandse bestel is het langzamerhand ondenkbaar geworden dat zonder intens overleg benoemingen geschieden; op allerlei niveaus.” Welnu, de benoeming zelf is het antwoord geweest: van enig meekiezen, dus blijk van vertrouwen, geen sprake.

Natuurlijk heeft de paus haar open brief niet gelezen, net zo min als hij de overige 55 open brieven te lezen zal krijgen die Michel van der Plas heeft samengebracht in zijn boek 'Uit de grond van ons hart'. Die open brieven zijn allemaal geschreven met het oog op het komende bezoek van de paus aan ons land. Michel van der Plas vroeg vorig jaar een vijftigtal katholieken een open brief te schrijven aan de paus. Niet links of rechts, maar het gewone katholieke midden moest aan bod komen. Want, zo zegt Van der Plas, de paus is onvolledig of ten minste inadequaat geïnformeerd over de Nederlandse katholieken en dat schaadt de betrekkingen tussen Rome en Nederland. Dit dreigt ook het goede verloop te verstoren van het pausbezoek.

De brieven zijn bedoeld als tegenwicht aan het afschermen van de paus voor 'onwelgevallige' informatie. Simonis heeft direct al gezegd de paus niet te confronteren met niet-loyale katholieken, „onder wie hij, weinig genuanceerd, allen lijkt te rekenen die in een kritische liefde de kerk volgen”.

Van der Plas heeft een puike bijdrage geleverd aan het bezoek van de paus. De 56 katholieke Nederlanders hebben duidelijk hun verontrusting, zorg, pijn en grieven, maar ook hoop, waardering en vertrouwen over de katholieke Nederlandse en wereldkerk uitgesproken. Zij geven een uitstekend beeld hoe katholiek Nederland gemiddeld denkt en wat het dwars zit.

Een greep uit het lijstje auteurs: Herman Bode, de kamerleden Dien Cornelissen (CDA) en Eveline Herfkens (PvdA), de hoogleraren Delfgaauw, Goddijn, Houtepen en Van Laarhoven, Marga Klompé, de journalisten Louis Frequin, Rex Brico, Richard Auwerda en Emmy van Overeem, vicaris-generaal Grasveld van Groningen, Jan ter Laak van Pax Christi en NOS-baas Erik Jurgens.

Dezelfde thema's en onderwerpen komen herhaaldelijk terug. Dat zijn het alom gevoelde gebrek aan vertrouwen, de seksuele moraal, de positie van de vrouw, bisschopsbenoemingen en de omgekeerde effecten van de bijzondere synode van 1980. Volgens de meeste auteurs kent Rome de historisch gegroeide situatie van katholiek Nederland niet.

Halverwege het dikke boek hebben nog maar twee auteurs de komst van de paus met geestdrift begroet. De teneur is: „Bega niet de dommeit ons even mores te komen leren”. Professor Delfgaauw is in zijn bijdrage hier duidelijk in. Na vastgesteld te hebben dat de paus indertijd als hoogleraar filosofie in zijn boek 'The acting person' heeft getoond te weten wat de hedendaagse mens is en met recht en rede opeist, zegt Delfgaauw ronduit: „Van een filosoof mag je eisen dat er enerzijds een logische samenhang is tussen zijn gedachten, anderzijds een logische samenhang tussen zijn denken en handelen. Het eerste is bij u op voortreffelijke wijze aanwezig, maar het heeft mij en velen met mij verbijsterd, dat sinds uw verkiezing tot paus elke logische samenhang tussen uw filosofische geschriften en uw gedrag als hoogste kerkelijke autoriteit is verdwenen.”

Duidelijke taal ook van dr. H. Fiolet, secretaris van de Nederlandse Raad van Kerken, in zijn retorische vraag of de paus nou werkelijk gelooft dat de katholieke kerk de enig ware kerk van Jezus Christus is gebleven nadat zowel in de elfde als in de zestiende eeuw grote gemeenschappen zich uit geloofsprotest van haar hadden afgekeerd.

Samensteller Michel van der Plas noemt de eenzijdig traditionalistische informatie van paus en Curie een van de grootste obstakels tussen Nederland en het Vaticaan. Verreweg de meeste auteurs van 'Uit de grond van ons hart' zijn het daarmee eens.

Het is echter de vraag of er wel sprake is van een gebrek aan informatie. Niet elk conflict berust op misverstand of onbegrip. Als Schillebeeckx ter verantwoording wordt geroepen, gebeurt dat juist omdat men zijn geschriften nauwkeurig leest. Rome accepteert eenvoudigweg bepaalde zaken en ontwikkelingen niet.

Over de redenen daarvan zou sociologisch, psychologisch en theologisch nog veel te zeggen zijn. Angst en kleingelovigheid behoren daar zeker toe. Daarom spreken vooral de open brieven aan van de monnik Pius Drijvers en de priester-arbeiders (zoals ze zichzelf presenteren) Threes van Dijk en Jan Peijnenburg, ook al hoeft men het inhoudelijk niet in alle opzichten met hen eens te zijn.

'Uit de grond van ons hart; open brieven aan paus Johannes Paulus II'. Redactie: Michel van der Plas. Uitgeverij Agathon, Weesp. f 24,50.